

Top50 machtigste vrouwen in het Nederlandse bedrijfsleven

Naast een *old girls network* dat alle stormen weerstaat, tekent zich in de top50 een nieuwe generatie vrouwelijke bestuurders en commissarissen af: jong, actief, ervaren en steeds vaker van eigen bodem.

Tekst Jos van Hezewijk en Marike van Zanten

Illustratie Aad Goudappel

In het hoofdkantoor van Shell aan de Haagse Carel van Bylandtlaan hebben de commissarissen een eigen wc. Jarenlang volstond een herentoilet. Zou er inmiddels ook een aparte dames-wc zijn? De raad van commissarissen van de Koninklijke telt sinds vier jaar immers drie vrouwen, voldoende kritische massa om verschil te kunnen maken in het toezicht en wellicht ook om een eigen *powder room* te kunnen eisen.

Het doordringen van drie vrouwen tot het hoogste bestuursorgaan van een traditionele multinational als Shell is tekenend voor de onomkeerbare opmars van vrouwelijke bestuurders en commissarissen. Deze gaat nog steeds tergend langzaam, maar er zijn hoopgevende signalen. De top50 machtigste vrouwen laat een aantal interessante verschuivingen zien ten opzichte van eerdere rankings. Zo is het aantal vrouwen bij de top100-ondernemingen verdubbeld ten opzichte van 2004. Bovendien worden de eerste contouren zichtbaar van een nieuwe generatie vrouwelijke bestuurders en toezichthouders: jonger en actiever dan hun mannelijke collega's, vaker uit eigen land dan voorheen, meer lijnmanagers en stevige professionals en minder politici. De top10 vormt daarvan een weerpiegeling.

Beroepscommissaris

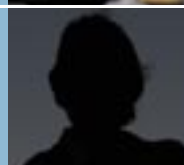
Bovenaan de lijst staat Marike van Lier Lels. Na haar vertrek als coo van Schiphol heeft Van Lier Lels van het commissariaat een fulltime carrière gemaakt, inspelend op de trend dat toezicht houden steeds meer tijd en professionaliteit vraagt. Als 'beroepscommissaris' bekleedt ze met zeven commissariaten en twee toezichthoudende functies de meeste posities van alle vrouwen, al zijn ze niet allemaal even zwaar. Terwijl de top50 machtigste mannen gemiddeld 3,4 toezichtfunctie bekleedt, is dat voor de vrouwen slechts 1,4. Zeker in de top10 van beide lijsten zijn de verschillen groot. De mannen zitten vaak tegen het maximum van Tabaksblat aan of gaan daar in een enkel geval zelfs overheen. Hun palmares bevat de namen van de grote multinationals. De vrouwen hoeven voorlopig niet bang te zijn om tegen de grenzen van Tabaksblat aan te lopen. Anders dan bij de mannen, zijn de zware commissariaten niet geconcentreerd bij een paar vrouwelijke titanen, maar is de macht gespreid. In de top10 is slechts een van de vrouwen buitenlands, zes van ►

- 1 Marike van Lier Lels (1959)**
oud-directeur Schiphol
c Connexion
c Getronics
c KPN
c TKH
c USG
c Maersk Ned
v Slavenburg
t Rekenkamer
t Design Academy Eindhoven
a Raad voor Verkeer & Waterstaat
a Adviesraad voor het Wetenschaps- en Technologiebeleid
a Centrale Plancommissie van het CPB

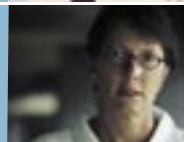
- 2 Trude Maas-de Brouwer (1946)**
oud-senator (PvdA), oud-president HayVision Society
c ABN Amro
c Arbo Unie
c Schiphol
c Philips Nederland
c Twynstra Gudde
v Bernard van Leer Foundation
v Nuffic

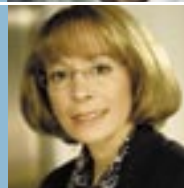
- 3 Annemiek Siderius-Fentener van Vlissingen (1961)**
v SHV
c DNB
c Heineken
c Draka (wv)

- 4 Dien de Boer-Kruyt (1944)**
persoonlijk adviseur, oud-consultant KPMG
c Allianz Ned
c Imtech
c Reed Elsevier

- 5 Marjan Oudeman (1958)**
lid RvB Corus
c NS

- 6 Nancy McKinstry (VS) (1959)**
voorzitter raad van bestuur Wolters Kluwer
c Ericsson (Zwe)
b Amerikaanse KvK
b TiasNimbas
a ABN Amro
a Amsterdam Institute of Finance

- 7 Lutgard van den Berghe (B) (1951)**
oud-buiteng. hoogleraar EUR
c CSM
c SHV
c Electrabel (B)
c Belgacom (B)

- 8 Truze Lodder (1948)**
voorzitter directie Muziektheater
c NS
c Van Lanschot
c I care Productions
b VSB Fonds

- 9 Irene Asscher-Vonk (1944)**
hoogleraar KUN/oud-Kroonlid SER
c KLM
c Philip Morris Holland

- 10 Pamela Boumeester (1958)**
voorzitter directie NS Poort
c Delta Lloyd
c PCM
v Informatie Beheer Groep

Marike van Lier Lels:

'Bij een lijstje zonder vrouwen, trek ik aan de bel'

De reactie op haar uitverkiezing tot de machtigste vrouw in het Nederlandse bedrijfsleven, is typerend voor Marike van Lier Lels. "Lijstjes zijn relatief, het is maar net wat je meet." Nuchterheid, bescheidenheid en de menselijke maat zijn kenmerkend voor de Rotterdamse. Als directeur van Van Gend & Loos en later als coo van Schiphol stond ze midden tussen haar mensen. Mee op de vrachtwagen, zelf aanpakken op de bagageafhandeling. Met haar negen toezichtfuncties is ze een zichtbare inspiratie voor ambitieuze vrouwen, maar ze ziet zichzelf niet als een rolmodel. "Dat moeten anderen in je zien. Ik vind het wel belangrijk dat vrouwen succesvolle voorbeelden hebben. Maar vrouwen moeten zelf bewust kiezen voor een carrière."

Bij haar commissariaten brengt ze het thema diversiteit regelmatig ter sprake. "Ik breng het meestal met wat humor, maar ondertussen gebeurt er wel wat. Als er een lijstje kandidaten zonder vrouwen voorbijkomt, trek ik aan de bel. Bedrijven moeten de beste kandidaat kiezen, maar het is belangrijk dat er vrouwen in het aanbod zitten." Voor de benoeming van een tweede vrouw in de raad van commissarissen van KPN hoefde Van Lier Lels overigens niet te lobbyen. "De RvC en de ondernemingsraad hadden zelf al bedacht dat de nieuwe commissaris een vrouw moest zijn."

Hoe lastig is het vinden van geschikte vrouwen op dit niveau? "Je moet gewoon even doorzetten. Stel dat een nieuw directielid benoemd moet worden. De directeur wil graag een vrouw, maar zo'n benoeming kost tijd. Een aantal commissarissen zegt dan: Laten we maar weer gewoon een man nemen. Ik probeer zo'n directeur dan actief te ondersteunen door mijn netwerk in te zetten en tijd te winnen. Soms expliciet, maar vaak ook bij de lunch en in de wandelgangen."

Het onderwerp te zwaarbeladen maken, werkt averechts, volgens Van Lier Lels. Ze is dan ook geen voorstander van wettelijke quota naar Noors model of in de code-Tabaksblat. "Als je er een issue van maakt, zetten mensen hun hakken in het zand." Ze is wel blij met de toevoeging van een diversiteitsparagraaf aan de code. "Het is een makkelijke kapstok om diversiteit bespreekbaar te maken, merk ik. De code heeft het thema vaker in de *boardroom* gebracht."

de vrouwen hebben een lijnpositie (bekleed), vier zijn actief als bestuurder en de helft is niet ouder dan vijftig. In de top10 bij de mannen is alleen ex-VNU-topman Rob van den Bergh (net) onder de zestig, de anderen zitten op één na allemaal in de tweede helft van de zestig. Natuurlijk zitten ook in de vrouwentop commissarissen die al lang meedraaien en de zestig gepasseerd zijn (Margreeth de Boer, Cecelia Kempler), maar het beeld is een stuk minder eenzijdig dan bij de mannen. Dat uit zich ook in de gemiddelde leeftijd. Bij de mannen is die 63, bij de vrouwen slechts 57 jaar. Ook zijn de jongste commissarissen bij de vrouwen jonger dan de mannen. De jongste mannelijke commissarissen zijn 46 en 49, de jongste vrouwen zijn (begin) veertig: Herna Verhagen (40), Mary Harris (41) en Ellen Jager-Satter (41). De verklaring is simpel: er zijn nog maar weinig vrouwen die een

carrière als topmanager achter de rug hebben, hét criterium bij de selectie van mannelijke toezichthouders. Wie een vrouwelijke commissaris wil benoemen, al of niet onder maatschappelijke druk, komt dus sneller uit bij jongere, nog actieve bestuurders.

De professionele route

Vergelijking van de huidige mannen- en vrouwenlijsten met die uit 1996 geeft een interessant beeld. Bij de mannen nam het aantal commissarissen met een actieve bestuursfunctie in twaalf jaar tijd af van negentien naar tien. Daar zijn de code-Tabaksblat (actieve bestuurders mogen niet meer dan twee commissariaten bij beursgenoteerde bedrijven bekleden) en de toegenomen intensiteit van het toezicht ongetwijfeld debet aan. Bij de vrouwen is een omgekeerde beweging te zien: in 1996 bekleedden nog maar acht vrouwen naast hun commissariaat een actieve functie, in 2008 is dat verdubbeld naar zestien. Traditioneel betrokken ondernemingen hun vrouwelijke commissarissen vooral uit de politiek en - in mindere mate - uit de *pool* hoogleraren, bij gebrek aan ervaren vrouwen uit het bedrijfsleven. In 1996 kwam 72 procent van de vrouwelijke toezichthouders dan ook uit de politiek, tegenover drie procent van de mannen. Slechts zestien procent van de vrouwen had een bedrijfsachtergrond, tegenover maar liefst 85 procent van de mannen. De discipline van de commissaris deed er in het pre-corporate governance-tijdperk (het rapport-Peters verscheen pas in 1997) wellicht minder toe dan de maatschappelijke legitimatie die een vrouw in de RvC met zich meebracht. Met de toegenomen eisen aan het toezicht kunnen ondernemingen zich echter niet meer veroorloven om niet eerst en vooral op kwaliteit en profiel te selecteren, zowel bij mannen als bij vrouwen. Bedrijven willen dus vooral vrouwen benoemen met relevante ervaring: ofwel een lijnmanager, ofwel een stevige professional. Veel topvrouwen zijn beiden: ze hebben een professionele positie gebruikt om over de lemen lagen in de bedrijfshiërarchie heen te springen en het risicomidende benoemingsgedrag van de top te omzeilen. Eenmaal het middenmanagement gepasseerd, doen ze snel lijnervaring op om zichzelf klaar te stomen voor een topositie. Dat geldt bijvoorbeeld voor Nancy McKinstry, die eerst consultant was bij Booz Allen Hamilton, om vervolgens op een hoog managementniveau in te stappen bij klant CCH. Met de opgedane lijnervaring stootte ze, na de overname van CCH door Wolters Kluwer, in één moeite door naar de raad van bestuur. Ook Trude Maas en Dien de Boer-Kruyt volgden de professionele route.

Ondernemingen en headhunters zouden beter in eigen land moeten rondkijken

Anno 2008 heeft dan ook nog maar veertien procent van de vrouwelijke commissarissen een politieke achtergrond en is 66 procent afkomstig uit het bedrijfsleven (tegenover 76 procent bij de mannen). Opmerkelijk is bovendien dat maar liefst dertien vrouwen in de top50 de functie van (directie)voorzitter of CEO bekleden of dat in het verleden deden, overigens vaak op werkmaatschappijniveau. Het verschil in achtergrond tussen mannen en vrouwen is in dat opzicht dus een stuk kleiner geworden. Toch klagen bedrijven vaak dat ze in Nederland geen geschikte vrouwen kunnen vinden en wijken ze uit naar het buitenland voor de gewenste bedrijfsmatige

Top50 machtigste vrouwen

ervaring of professionele expertise. Twintig vrouwen uit de top50 zijn afkomstig uit het buitenland, tegenover dertig Nederlandse vrouwen, oftewel 44 procent. Die hoge score kan natuurlijk ook te maken hebben met het feit dat veel bedrijven een internationaal karakter hebben, maar dat zou zich dan ook moeten weerspiegelen in het aantal mannelijke buitenlandse toezichthouders. In de manentop staan echter maar drie buitenlanders tegenover 47 Nederlanders.

Is het gras over de grens inderdaad groener? De top50 telt weliswaar meer buitenlandse vrouwen met een bedrijfsmatige achtergrond dan Nederlandse vrouwen, maar veel verschil is er niet: zestig procent tegenover vijftig procent. De helft van de Nederlandse vrouwen uit de top50 beschikt dus wel over lijnervaring. Ondernemingen en headhunters zouden dus beter in eigen land moeten rondkijken en dan vooral onder jonge en nog actieve vrouwen. Overigens lijkt de trend zich al langzaam te keren. Was in 2004 bij de aanwas van nieuwe commissarissen nog twee derde van de vrouwen van buitenlandse afkomst, in 2007 was dat nog maar een derde.

Verversing van de populatie

Vrouwelijke commissarissen zijn niet alleen jonger en vaker nog actief dan hun mannelijke collega's, hun zittingstermijn is ook vaak minder lang. Met gemiddeld 4,3 jaar is deze 1,3 jaar korter dan die van de heren. Hierin weerspiegelt zich de actieve werving van vrouwelijke toezichthouders in de afgelopen jaren. Die verversing van de populatie vrouwelijke toezichthouders is duidelijk waarneembaar in de top50: in vier jaar tijd is de helft vernieuwd. Dat geldt dan vooral voor de onderste regionen. De tien machtigste vrouwen kwamen bijna allemaal ook al voor in de lijst van 2004, alleen op lagere posities. Toen werd de hoogste positie met dertien commissariaten nog ingenomen door Neelie Kroes, voor ze als eurocommissaris naar Brussel vertrok, en waren Linda Cook en Cynthia Schneider nog niet gesneuveld bij respectievelijk Shell en Ahold ▶

Inge Brakman (Fortis Nederland)

928 mannen versus 48 vrouwen

Inmiddels is 2,1 procent van de bestuurders en 6,9 procent van de commissarissen vrouw, zo bleek

onlangs uit de Female Board Index 2007, samengesteld door Mijntje Lückers-Rovers van de Erasmus Universiteit Rotterdam. Bij de 122 beursfondsen staan er tegenover 928 mannelijke bestuurders en commissarissen slechts 48 vrouwen. Bovendien hebben 88 van de 122 beursfondsen nog steeds geen enkele vrouw in de RvC.

Maar er is hoop. Bij de AEX-fondsen verdubbelde het aantal vrouwelijke commissarissen in één jaar van 13 naar 26, bleek uit een inventarisatie van wervingsbureau voor vrouwelijke commissarissen Vrouw in beeld. Bovendien liet ook het aantal AEX-bedrijven met twee vrouwelijke commissarissen een verdubbeling zien: van zes naar twaalf. Bij Fortis Nederland werden onlangs zelfs drie vrouwelijke toezichthouders tegelijk benoemd. Ook de RvC van Heineken telt inmiddels twee vrouwen.

11 Christine Morin-Postel (Fr) (1946)

oud-vice-pres. Suez (Fr)
c Shell c Gen. Mij (Be) c Union Minière (Be) c 3i (VS) c BAT (VS)

12 Giovanna Kampouri Monnas (Gr) (1955)

oud-lid raad van bestuur Benckiser (Du)
c Randstad c TNT

13 Marie-Christine Lombard (Fr) (1958)

lid RvB TNT
c Wessanen

14 Margriet Tiemstra (1954)

oud-lid RvB Achmea
c Achmea Bank c Telegraaf

15 Tini Colijn-Hooymans (1951)

lid raad van bestuur TNO
c KPN c Rabobank Vallei en Rijn b KUN a Adviesraad Wetenschap en Technologie plv
kroonlid SER

16 Margreth de Boer (1939)

oud-minister Vrom
c Shell Ned v WPG Groep t Informatie Beheer Groep v Wageningen
Universiteit

17 Joan Spero (VS) (1944)

ex-under secretary Economic Business And Agricultural Affairs US State Department,
oud-exec vicepres. Corporate Affairs and Communication American Express
c ING c IBM (VS)

18 Louise Fresco (1952)

oud-vice-dg FAO/hoogleraar UvA
c Rabo, Kroonlid SER (tot 31-3-2008)

19 Clara Furse (VK/Can.) (1957)

CEO London Stock Exchange
c Fortis

20 Cecelia Kempler (VS) (1940)

consultant en director & Instructor Flora Atlantic Univ/Kaye School of
Finance Insurance & Econ.
c Aegon

21 Karla Peijs (1944)

commissaris Koningin Zeeland/oud-minister V&W
c Aegon t ANWB t TU Delft

22 Geneviève Berger (Fr) (1955)

hoogleraar
c Unilever a EC

23 Hixonia Nyasulu (Z.Afr) (1954)

CEO Ayavuna
c Unilever c Anglo Platinum c Barloworld c Sasol c Tongaat-Hulett a JP Morgan

24 Karen de Segundo-Plateri (1946)

oud-CEO Shell Renewables en Shell Hydrogen
c Ahold c Jaakko Pöyri c Lonmin c Merrill Lynch New Energy Technology a General Electric
(Eco Advis. Board)

25 Charlene de Carvalho-Heineken (1954)

lid raad van beheer Heineken Holding

26 Mary Minnick (VS) (1959)

partner Lion Capital, oud-executive vice-pres Coca-Cola
c Heineken

27 Sybilla Dekker (1942)

oud-minister Vrom
c BNG c DHV a TNO

28 Joanne Kellerman (1960)

lid directie De Nederlandsche Bank
t Ned. Opera

29 Els Swaab (1946)

advocaat Boekel de Nerée
c DNB v Stichting Democratie en Media (aandeelhouder PCM), c Peute Papierrecycling
c Siers Groep c SNR Services t Kadaster

30 Louise Gunning-Schepers (1951)

voorzitter raad van bestuur AMC
c DSM b Concertgebouw

Excustruus voorbij

Twaalf jaar geleden kwam het merendeel van de vrouwelijke commissarissen uit de politiek, slechts een minderheid had een bedrijfsmatige achtergrond. In 2008 is er dat beeld bijna volledig omgedraaid.

		Vrouwen	Mannen
Politiek	2008	14%	8%
	1996	72%	3%
Overheid	2008	8%	9%
	1996	0%	2%
Universiteit	2008	12%	7%
	1996	12%	10%
Bedrijfsleven	2008	66%	76%
	1996	16%	85%

Bedrijven met de meeste vrouwelijke commissarissen

Ahold	3
Fortis Nederland	3
Shell	3
Aegon	2
Akzo Nobel	2
Draka	2
Heineken	2
KPN	2
Logica	2
Reed Elsevier	2
TNT	2
Unilever	2

Bron: Vrouwen in beeld

Philips scoort volgens de Female Board Index 2007 het slechtst: het concern telt geen enkele vrouw onder de zeven bestuurders en elf (!) commissarissen, terwijl topman Gerard Kleisterlee vlak na zijn eigen benoeming opmerkte dat Philips 'too Dutch, too old en too male' was. De reactie van woordvoerder Santa van der Laarse op de slechte score van Philips: "We vinden het jammer dat Philips als slechtst scorend wordt neergezet, omdat daarbij alleen naar de absolute top gekeken is. Wij richten ons liever op de doorstroom van vrouwelijk talent in de managementlagen onder de raad van bestuur. In ons *group management committee* bijvoorbeeld, direct onder de raad van bestuur, zit Barbara Kux [nr. 43], in onze *executive* laag (eerste tot en met derde echelon) is het aantal vrouwen de afgelopen vier jaar verdubbeld van vier tot acht procent en in onze toptalentenpool van dertien naar twintig procent. Eind dit jaar moet het aantal vrouwelijke *executives* gestegen zijn naar tien. We hebben trouwens ook een vrouw in de raad van commissarissen van Philips Nederland: Trude Maas [nr. 2]."

DSM wist net de dans te ontspringen op de *naming & shaming-list* door snel een vrouwelijke commissaris te benoemen: AMC-voorzitter Louise Gunning [nr. 29].

om de boekhoudschandalen. Bovendien kregen sommige vrouwen er de afgelopen jaren een paar mooie commissariaten bij, zoals Pamela Boumeester die naast haar directiepositie bij NS Poort en een commissariaat bij Delta Lloyd, ook commissaris werd bij PCM en voorzitter van de raad van toezicht van de Informatie Beheer Groep (studiefinanciering). Marjan Oudeman promoveerde na de overname door Tata naar de *board* van Corus en werd commissaris bij NS. Maar de opmerkelijkste opmars is wel die van Annemiek Fentener van Vlissingen. Ze werd president-commissaris bij familieconcern SHV, commissaris bij Heineken en sleepte een prestigieus commissariaat bij De Nederlandsche Bank in de wacht. Daarmee is ze een van de slechts vier vrouwelijke voorzitters van een raad van commissarissen of toezicht, naast Margreeth de Boer (bij WPG en Wageningen Universiteit), Pamela Boumeester (Informatie Beheer Groep) en Marike van Lier Lels (bij Slavenburg).

Netwerk of headhunter?

Mannen worden via hun netwerk benaderd voor een commissariaat, vrouwen via een headhunter, zegt de Rotterdamse onderzoekster Mijntje Lückers-Rovers. Een netwerkanalyse laat zien dat vrouwen elkaar inderdaad minder vaak tegenkomen dan mannen en dus minder goed ge-positioneerd zijn voor commissariaten. Bovendien ontberen ze vaak de (familiale) connecties van het *old boys network*. Hoewel dat niet altijd opgaat. Annemiek Fentener van Vlissingen komt voort uit een familie die niet alleen SHV oprichtte, maar ook aan de basis stond van het tegenwoordige Akzo Nobel en nauwe connecties onderhoudt met het Heineken-concern. Ook Pamela Boumeester is zowel van moeders- als vaderszijde van gegoede komaf en in de verte zelfs familie van Annemiek Fentener van Vlissingen: haar moeder is een telg van de familie Fentener van Vlissingen en voormalig aandeelhouder van SHV. Haar broer Huib Boumeester was tot voor kort cfo van ABN Amro.

Vrouwen beginnen hun eigen netwerken te ontwikkelen, binnen het bedrijf en extern

Voor sommige vrouwen begint hun netwerk al aan de keukentafel. Karla Peijs is bijvoorbeeld getrouwd met Rinus Platschorre, voormalig topman van TBI Holdings. De Griekse Giovanna Kampouri Monnas is de ex-vrouw van oud-Numico-topman Jan Bennink. Ze werkten samen bij Procter & Gamble en Benckiser, waar Monnas laatstelijk in de raad van bestuur zat. Monnas is niet alleen commissaris bij TNT, maar ook bij Randstad. Rob Zwartendijk is niet toevallig zowel commissaris bij Randstad als voormalig president-commissaris bij Numico. Dit soort combi's komt overigens ook regelmatig voor bij mannen. Ook sommige andere buitenlandse dames zijn *well connected*. De Zweedse Peggy Bruzelius behoort tot het invloedrijke netwerk van de familie Wallenberg en de Franse Christine Morin-Postel (voorheen commissaris bij Fortis en nu onder meer bij Shell) zat als een spin in het web van het hecht verknoopte Franse en Belgische bedrijfsleven. Vrouwen beginnen bovendien hun eigen netwerken te ontwikkelen. Binnen bedrijven ontstaat het ene na het andere vrouwen-netwerk. Morin-Postel bijvoorbeeld organiseerde ooit een privéontbijt voor de 38 vrouwen uit de top 500 van haar bedrijf. "Om de mannen een beetje zenuwachtig te maken, hebben we afgesproken niets over die bijeenkomst naar buiten te brengen. Dat heeft als een lopend vuurtje de ronde gedaan. Het was een groot succes!" vertelde ze destijds in *Het Financieele Dagblad*.

Top50 machtigste vrouwen

Maar ook extern weten vrouwen elkaar steeds beter te vinden. Sommige netwerken gaan terug tot de studietijd, zoals het alumninetwerk van de Universiteit Groningen, de alma mater van vijf vrouwen uit de top50: Dien de Boer-Kruyt, Marjan Oudeman, Louise Gunning, Pamela Boumeester en Annemiek Fentener van Vlissingen. De laatste trof er in haar studietijd bovendien Marc Bolland, destijds bestuurder bij Heineken. Vlak voor zijn vertrek werd Fentener Van Vlissingen tot commissaris bij de brouwerij benoemd. Ze zit bovendien in het bestuur van de RUG-stichting Ubbo Emmius Fonds, waar ze onder anderen George Möller (Robeco), Lenze Koopmans (president-commissaris Rabobank) en Hans Wijers (Akzo Nobel) treft.

Andere vrouwennetwerken ontstaan in het werkende of maatschappelijke leven. Zo hebben of hadden zes vrouwen een band met de Rabobank, is er een kwartet SER-Kroonleden en hebben zes vrouwen een PvdA-achtergrond. Rooie vrouwen dus, maar dan anders. Nu het aantal ondernemingen met twee vrouwelijke commissarissen langzaam toeneemt, vergroot dat de netwerkkanalen nog verder. Het vrouwelijke commissariaat kent bovendien een harde kern: drie vrouwen figureerden ook twaalf jaar geleden al op de lijst van machtige vrouwen: Dien de Boer-Kruyt, Christine Morin-Postel en Lutgard van den Berghe. Vijf andere vrouwen kwamen ook al voor op de lijst van 2000 en bevinden zich dus al acht jaar in het centrum van de macht: Sybilla Dekker, Trude Maas, Yvonne van Rooy, Judith Spriesser (destijds bij Sara Lee/DE) en Els Swaab.

Er lijkt zich onder vrouwelijke commissarissen dus ook een *old girls network* te vormen. Tegelijkertijd ontwikkelt zich van onderop een nieuwe generatie vrouwelijke toezichthouders: jong, actief, met managementervaring en/of professionele kennis. Wanneer ondernemingen de vijver intensiever bevissen en daarnaast hun selectiecriteria voor vrouwen én mannen verbreden en nadrukkelijk streven naar meer diversiteit, hoeft niets een doorbraak van vrouwelijke toezichthouders meer in de weg te staan. De *powder room* wordt dan een echte *power room*. ■

Verantwoording

Voor de top50 machtigste vrouwen is gekeken naar de 1500 grootste bedrijven van Nederland. Overheidsbedrijven en non-profitorganisaties zijn buiten beschouwing gelaten, tenzij ze in een marktsector opereren, zoals Schiphol of de energiebedrijven. De waardering per commissariaat wordt bepaald door het eigen vermogen van het bedrijf. Bij nog actieve bestuurders wordt ook de hoofdfunctie meegeteld. Een voorzitterschap wordt extra gewaardeerd. Alleen de belangrijkste en voor deze top relevante nevenfuncties worden genoemd. Die tellen echter niet mee voor de score. Als peildatum voor de analyse is 1 maart 2008 aangehouden; de top50 is bijgehouden tot 31 maart 2008. Bij de vergelijking met mannelijke toezichthouders is gebruikgemaakt van de top50 commissarissen, Management Scope 1, 2008. Voor een historische vergelijking is de lijst gelegd naast soortgelijke lijsten uit 1996 en 2004. De top50 en de andere lijsten zijn opgesteld door Jos van Hezewijk, directeur van Elite Research in Uden.

Kijk voor uitgebreide bio's, interviews en ander nieuws over de top50 machtigste vrouwen op www.managementscope.nl

31 Kimberly Ross (VS) (1965)

cfo Ahold

32 Judith Spriesser (VS) (1953)

oud-CEO Transora en oud-cfo Sara Lee (US)
c Ahold c Allstate c USG c Reckitt Benckiser c Intercontinental Exchange
b Northwestern University (VS)

33 Stephanie Shern (VS) (1948)

oud-bestuurder Ernst & Young
c Ahold c GameStop c Scotts Miracle c Embarq (VS) a Pennsylvania State University

34 Bea Irik (1956)

zelfstandig adviseur, oud-wethouder Amsterdam (PvdA)
c Nuon (vw) c Crediam

35 Virginia Bottomley (VK) (1948)

exec director Odgers Ray & Berndtson (VK), oud-Secretary of State, lid House of Lords
c Akzo c BUPA t The Economist b London School of Economics

36 Peggy Bruzelius (Zwe) (1949)

oud-CEO ABB Financial Services, oud exec-pres Skand. Enskilda Banken (Zwe)
c Akzo c ABB Elextrोलux c Scania c Ratos c Syngenta v Lancelot Asset Management b Axel
Johnson a Lehman Brothers

37 Herna Verhagen (1967)

directeur HR TNT
c SNS Reaal a Rijkswaterstaat

38 Lisa Hook (VS) (1958)

oud-president AOL Broadband
c Reed Elsevier c Covad c K12 t Nat.Public Radio Foundation (VS)

39 Mirjam Sijmons (1960)

algemeen directeur Content
c Eneco b Stichting Volkskrant a Spaendonck

40 Yvonne van Rooy (1951)

voorzitter college van bestuur Universiteit Utrecht
c BNG b Radboudstichting a Deloitte a SenterNovem plv kroonlid SER

41 Ieke van den Burg (1952)

lid Europees Parlement (PvdA)
c ASML

42 Tineke Bahlmann (1950)

hoogleraar Bedrijfseconomie Univ. Utrecht
c Nedap c Triodosbank c Deloitte c Commissariaat voor de media b SIOO b de Baak

43 Monika Milz (1957)

directeur MKB Rabobank
b Duits-Nederlandse KvK b Ned Werkgeversorg voor de Sport a Ned Maatsch
voor Nijverheid en Handel

44 Barbara Kux (Zwi) (1954)

lid Groepsraad Philips
b Insead

45 Mary Harris(VK) (1966)

oud-partner McKinsey
c TNT c Sainsbury (VK) t Unibail Rodamco

46 Ada van der Veer-Vergeer (1959)

bestuursadviseur, oud-lid Hoofddir Achmea Bank/oud-ceo Currence
c Fortis Ned t Ned Publ Omroep t NOS a British Telecom

47 Inge Brakman (1961)

v Commissariaat voor de Media c Fortis Ned t UvA b De Baak b VNO-NCW

48 Hélène Vletter-Van Dort (1964)

hoogleraar EUR, oud-raadsheer Ondernemingskamer, docent AFM
c Fortis Ned

49 Ellen Jager-Satter (1966)

directeur Eli Lilly Ned

50 Conja Bekke-Heijboer (1959)

eigenaar Mens Mentis Consultancy
c Delta c Rabobank Markiezaat

Peildatum: 31-03-2008

v = voorzitter raad van commissarissen, vw = vice-voorzitter, c = commissaris
t = toezichthouder, b = bestuurder, a = adviseur